

Природознавство

5клас

Урок 34

Властивості ґрунту. Догляд за ґрунтом.

Ґрунт – це верхній пухкий родючий шар земної кори, на якому ростуть рослини і якому властива родючість.

Властивості ґрунту

Ґрунт має властивості:

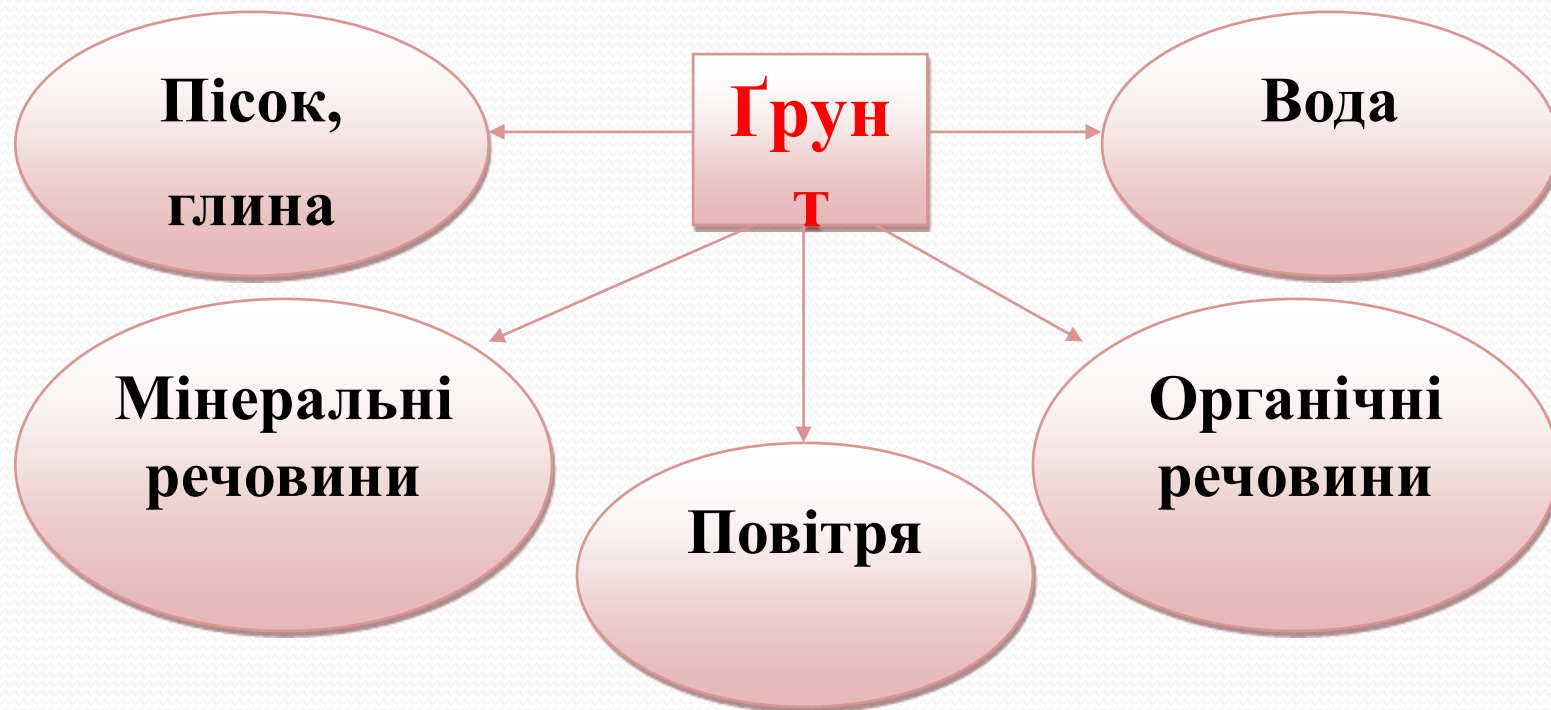
- родючість,
- водопроникність,
- повітропроникність.

- **Родючість** - це здатність ґрунту забезпечувати рослини поживними речовинами, переважно органічними.

Склад ґрунту

(Гірські породи + вода + повітря +
+ тепло + перегній) · час = ґрунт.

Чим відрізняються ґрунти?

- Ґрунти відрізняються вмістом твердих речовин – гумусу, піску, глини. Тож і властивості ґрунтів залежать від їх складу.
- Ґрунти характеризуються такою фізичною властивістю, як **колір**.
- У чорноземів він чорний,
у піщаних ґрунтів - сірувато-жовтий,
у глинистих - жовтий.

В Україні нараховують понад 38 типів ґрунтів. Вони відрізняються між собою структурою, мінеральним складом, вмістом гумусу та поживних елементів, фізичними й хімічними властивостями, родючістю, придатністю для сільськогосподарського використання.

Найбільш поширені *чорноземи, піщані, глинисті*, каштанові, підзолисті, сірі лісові ґрунти.

Чорноземи

- **Чорнозем** містить найбільше гумусу і має найвищу родючість.
- Чорноземи грудкувато-зернисті, у них добре проникають вода і повітря.

Піщані ґрунти

- У складі переважає пісок.
- Добре пропускають воду, яка не затримується у верхньому його шарі.
- Ґрунт швидко висихає. Рослинам не вистачає вологи.
- Малий вміст чорнозему, малородючі.

Глинисті ґрунти

- Дуже щільні.
- Повільно висихають після дощів, на них довго залишаються калюжі.
- Погано надходить повітря.
- Утруднюється обробіток ґрунту.
- Мають достатній запас поживних речовин.

Піщані ґрунти

- Піщані ґрунтів легко пропускають воду вглиб землі.
- У піщані ґрунти слід додавати глину.
- На піщаних ґрунтах ростуть невибагливі до поживних речовин рослини.

Глинисті ґрунти

- Глинисті ґрунти погано пропускають воду
- У глинисті ґрунти слід додавати пісок

Догляд за ґрунтом

- Родючість ґрунту залежить від вмісту вологи(дощ, сніг, полив).

Правильна обробка ґрунтів

- *Ґрунти, які розміщені на стрімких схилах, слід обробляти за певними правилами:*
- *їх краще не розорювати щорічно, інакше вони зазнаватимуть водної ерозії;*
- *такі землі краще використовувати під багаторічні насадження;*
- *стрімкі схили слід розорювати лише поперек схилу;*
- *важка техніка ущільнює ґрунти -це стає на заваді проникненню в землю повітря та води.*
- .

Вплив діяльності людини на ґрунти

Руйнування ґрунтів вітром

Утворення ярів

**Руйнування ґрунтів
водою**

Надмірне внесення добрив

Догляд за ґрунтом

Правильна обробка ґрунтів

Боротьба з ярами

Насадження лісосмуг

Нормоване внесення добрив

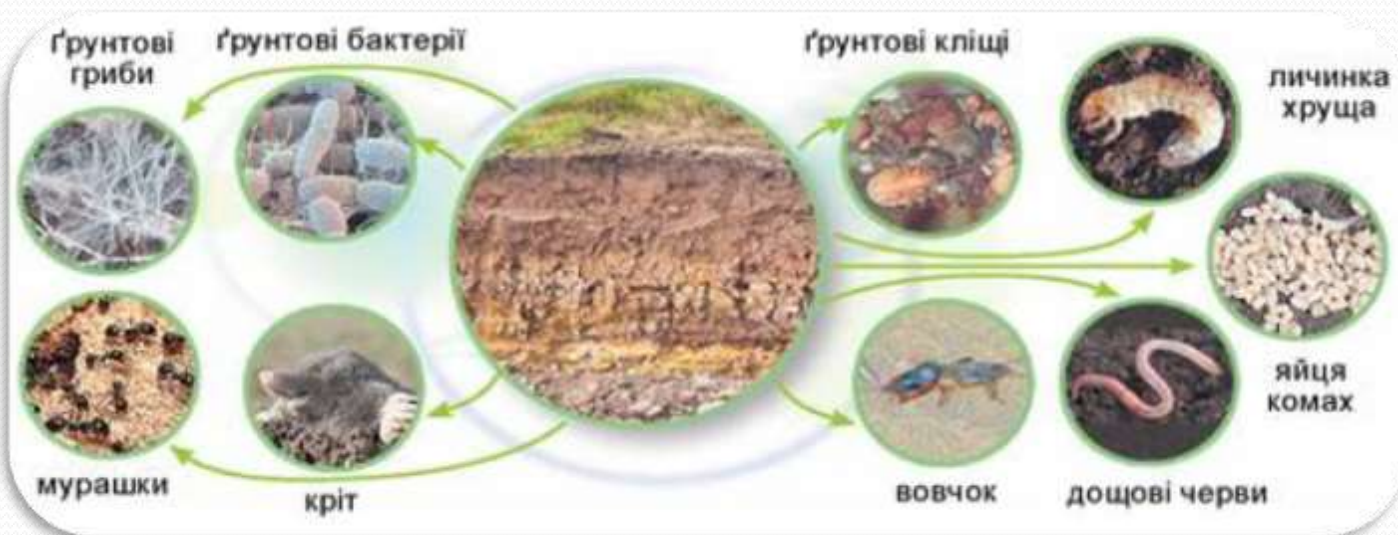
Що сприяє підвищенню родючості?

- *Перекопування, оранка.*
- *Розпущування після дощу чи поливання.*
- *Знищення бур'янів.*
- *Підживлення:*
внесення органічних добрив(попіл,гній, пташиний послід, торф),
внесення мінеральних добрив ,
які добре розчиняються у воді.
Наявність мешканців ґрунту
(дощових черв'яків).

Мешканці ґрунту

Органічні добрива

- *Гній* – органічне добриво з посліду тварин, змішане з соломною.

- *Пташиний послід* – цінне органічне добриво, багате на азот. Вносять переважно під культури, що вирощують заради листя та стебел.

Органічні добрива

- *Торф – органічне добриво рослинного походження. Виник на болотах в умовах неповного розкладання решток рослин.*

Домашнє завдання

Опрацювати § 27.

Дати відповіді на питання с.101.

- **Зворотній зв'язок:**
- освітня платформа Human або ел. пошта valentinakapusta55@gmail.com